

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 17. maja.

Binkoštni prazniki so vsacemu prijeten odmor v vsakdanjem delu, jako ugodne počitnice, katere vsakdo porabi po svojih razmerah, po svojem duševnem razpoloženju. Ta pelje se v Postojino, drugi na Gorenjsko uživati planinski vzduh, tretji zopet kam drugam na deželo; kdor pa čuti v sebi potrebo in nagon do kričečih demonstracij — kakor nemčurska svojat na dolenjem Štajerskem — ta ide na starodavni Ptuj, da bi tam pri vinu in pivu zvalil na svoje okorne limanice par obubožanih kmetov in vincarjev, ter potem vesoljnemu svetu mogočno trobil, da je nemčurstvo storilo zopet velik korak, ker je neznatno število omamljenih kočarjev in težakov „živio“ kričalo.

Kdor pa je v zadnji čas doživel toliko porazov, kakor nemško židovska stranka, in vsled tega čuti nujno potrebo vsaj v ožjem krogu obnoviti splahnelo svojo popularnost, ta aranžira letni zbor nemškega „Schulvereina“ in govori pri takej priliki vse, kar mu na jezik pride. Govorilo se je zares marsikaj na tem zboru v gorenje-avstrijske metropoli, in kdor prečita razna in obširna poročila le površno, najde marsikatero zanimljivo zrno, ki čudno osvetljuje razmere v Avstriji in nam daje premišljati o nakazih nemško-židovsko-liberalnih krogov.

Že takoj v prvem odstavku tacega popisa — v časniku, v katerem si bodi — čitamo, da so na hišah v Lincu „sans gêne“ vihrale črno-rudeče-zlate zastave, tedaj barve, ki neso nikjer v Avstriji deželne, temveč so simbol velikememškega mišljenja. Te barve nikomur v Lincu neso delale belih las, pri nas pa bi odpadniška zloba rada zabranila oficijalno že toliko let priznane, in že pri tolikih prilikah dopuščene deželne barve.

A ne samo črno-rudeče-zlate zastave uživale so popolno svobodo, tudi razni govorniki smeli so govoriti „de omnibus rebus et quibusdam aliis“, in

govorili so vse bolj nego o „Schulvereinu“, kateri sicer dosledno zatrjuje, da ni politično društvo, ki pa je baš pri tem zboru v Lincu očividno dokazal, da je njegova vsa delavnost eminentno politična. Gospoda, pri tem zboru zbrana, se tudi ni nikakor trudila zakrivati tajnosti svojega srca, marveč beseda je tekla tako brezozirno, brez vseh zadržkov, kakor bi bili deležniki tam zunaj kje, onstran črno-žoltih mejnih kolov, in kakor bi bila Avstrija že utelovljena v nenasitljivo Nemčijo.

Nemški „Schulverein“ in njega voditelji pokazali so takrat izpod plašča svoje veliko nemško konjsko kopito in javno izrekli, da žele, naj se nemško-avstrijska zveza tako ukrepi in uglobi, da bode obsegala vse narodno-gospodarske, kulturne in narodne zadeve, in to potom pogodbe in zakonodajstva.

Kaj bi se bilo zgodilo, da je kak Slovan izrekel le kaj približno jednacega, da je kako slovensko društvo tako brezozirno in premišljeno prestopilo svoja pravila, kakor nemški „Schulverein“ pri svojem letnem zboru v Lincu? In pri takih dogodkih drzne se še nemško židovska stranka jadicovati o zatiranju nemštva mej nami? Da so take pritožbe ničeve, priznal je dr. Weitlof sam, rekoč, da ni možno posekati mogočni hrast nemške narodnosti v Avstriji, a da mu preti nevarnost jedino le v daleč razpeljanih koreninah, katere segajo celo doli v tužno Bosno, kajti celo tamešnja nemška naselbina Windthorst bila je deležna dobrot nemškega „Schulvereina“. Po tem pa naj se še trdi, da nemški „Schulverein“ ni agresiven, ko v tako čisto slovenske deželi, kakeršna je Bosna, snuje in podpira nemško šolo. Vidno je po tem, da voditelji tega zloglasnega društva drugače govorijo, drugače pa delajo, in da jim ne prozročuje nobenih preglavic, ako za svoja dejanja nimajo pravih razlogov. V sili znajo si pomagati. Uborni kmetič, ki je služil že v deželnem

zboru koroškem kot dokaz, kako potrebna je nemščina, igral je tudi v Lincu zopet svojo ulogo in dr. Herbst sam spravil ga je na oder, pripovedovaje, da je tožil ta kmet, kako britko mu je, da njegov sin ne zna očenaša moliti nemški. (Kakor se je pozneje dokazalo, dotični otrok zbog tega ni znal očenaša nemški, ker je bil učitelj žid). Tedaj jeden kmet v Koroškej, jeden pa v zapadni Českej, to so dokazi za potrebo nemškega jezika in nemškega „Schulvereina“!

Pa akoravno ima nemški „Schulverein“ take predprave, kakeršnih nobeno drugo društvo v Avstriji, akoravno dobiva podporo in napotek neposredno iz Berlina ter se jako samovlastno in skoro suverenno obnaša, vendar zaradi nenavnega ker nasilnega smotra, zaradi njegovih podlih sredstev, mej katerimi ima denar, podkupljivost, tedaj splošna demoralizacija prvo mesto, nema toliko uspeha, kakor bi se moralo pričakovati. Vzbudilo je to zloglasno društvo mogočen odpor pri vseh nenemških narodih po svojem usiljivem postopanju in ako pregledamo letno poročilo, najdemo, da ima „Schulverein“ na Štajerskem 50 krajinah skupin s 4304 člani, na Koroškem 21 skupin s 737 člani, na Kranjskem 3 skupine s 532 člani, v Trstu in Gorici po 1 skupino, vkupe s 369 člani. Res, da je na Štajerskem število skupin in članov precejšnje, ravno tako gotovo je pa tudi, da je to še vse premalo za tistih 12.000 kretinov, ki žive v gorenjej Štajerskej, ker ni dvojiti, da bi se dr. Weitlof & Co. ne brigali v prvi vrsti za svoje pouke in omike prepotrebne brate.

V Koroškej je pritisk tudi silen, a v zadnji čas oživelo se je narodno gibanje in če pojde tako, četudi polagoma naprej, vzbudilo se bode še nekoliko dremajočih tamešnjih naših sorojakov, in odpor postal bode tudi silnejši, zlasti če pomislimo, da patroni „Schulvereina“ in v obče faksiozna opozicija dan na dan zgubiva tal in da jej taki zbori,

LISTEK.

Strašen dolg.

Abhaska legenda Vsevoloda Solovjeva. — Preložil Kmetov.

V abhaski vasi, razpoloženi sredi najslabotnejšega gornega kraja, živela je krasotica, po imenu Riki. Njo je strašno ljubil in neprestano snubil starešina vasi, Gih-Ursan. On je bil mlad, zal, se je odlikoval s hrabrostjo in dopadal Riki; no ona posebne ljubezni do njega še ni čutila.

Bila je še premlada, ravno stopila je iz detstva; živela je dobro in veselo, bila zadovoljna s svojo usodo in o svatbi še ni hotela misliti, da, še celo nekako bala se je te misli. Za tega delj na predlog Gih-Ursana ni odgovarjala ne z da, ne z ne, če tudi se ni najmenj izogibala njegove družbe.

Riki imela je brata, skoraj jednakih let z njo, nekoliko staršega, katerega je jako ljubila. Dečko se dosle še ni jedenkrat ni udeležil kakega boja svojih sovaščanov, in je gorel od nestrpnosti po-

šteno poboriti se s sosedi — cebeljinci, prastarimi vrati abhazcev.

Dobil je od Gih-Ursana obljubo, da ga na sledeči boj vsakako vzamejo s seboj.

In glej, žitelji vasi jeli so se pripravljati na boj. Prav pred nastopom ponovil je Gih-Ursan svoj predlog Riki.

— Glej, jaz grem sedaj v boj, dejal jej je on, — kdo zna, se li še vrnem. No, obljubi mi, če se vrnem čvrst in zdrav, da hočeš biti moja žena. Tvoja obljuba dajala mi bo uspeh in srečo. Ne bodi vendar tako hladna, mila moja Riki, — usmili se me!

To govoreč, on, silni in ponosni starešina, bil je videti tako žalosten, njegov glas zvočal je tako nežno, da je konečno Riki bila ganjena od njegove ljubezni in je tudi njej jelo srce goreče utripati.

Pogledala je nanj laskavo.

— Dobro, sem zadovoljna, Gih-Ursan, — dejala je, — samo z jednim pogojem: ti jemlješ v boj mojega brata in jaz bojim se zanj jako . . . Vedno se mi zdi, da se z njim ne bodeva več videla . . . Obljubi mi tedaj, da ga bodeš branil, da

ga vrneš nepoškodovanega. Če je pa njegova usoda, da bode ubit, tedaj prinesi mi vsaj njegovo glavo, da jo bodem mogla videti še zadnjikrat in pokopati jo v rodni vasi.

Zaklinjam se ti, Riki, da bodem izpolnil tvojo željo! odgovoril je Gih-Ursan. Ti si snela sedaj veliko pezo z mojega srca in naj se tudi vsi cebeljinci proti meni zaženejo, — jaz se jih ne bojim, mislil bom o tebi, o sreči, katera me čaka — in ostal bodem zmagovalec.

* * *

Abhazci izstopili so iz vasi; no, kakor previdni so oni bili, cebeljinci zvedeli so vendar le o pravem času o njihovem bližanju, neso se dali zasačiti nepričakovano, pričakali so sovražnike z orožjem v roci.

Prijeli so se krepko, ta in druga stran pokazali ste mnogo poguma. Gorci klali so se ko zveri. Cele vrste abhazcev in cebeljincev padale so z vsakim trenutkom. Ves kraj bojišča bil je pokrit z ubitimi in težko ranjenimi.

Gih-Ursan, ni koraka ne odstopaje, boril se je pred svojimi abhazci, v istem času trudeč se, za-

kakeršen je bil v Lincu, ne pridobé nobenega prijatelja, pač pa mnogo in čutnih antipatij.

Nasilstvo in krivica še ni nikdar vladala trajno, in konečna zmaga pripade vsekdar pravični stvari. Pravična stvar pa je naša, tedaj pa boče tudi zmaga naša. S tem pa nikakor ni rečeno, da bi že smeli držati roke križem, marveč vsak naročnjak naj stori, kar treba, posebno naj vsak bode dovelj odločen in energičen, in kmalu bodo vsej germanizatoričnej delavnosti podvezane vse žile. V ostalem pa v tej zadevi še jedenkrat navajamo naše severne brate Čehe kot posnemanja vreden vzgled, kako treba vojevati proti nasilstvu Nemcev in nemškutarjev.

„Glas Crnogorca“

piše o bivanji bolgarskega kneza na Cetinji:

„Minile so brumne slavnosti, barjaci se snemajo, venci se odstranjujejo. Narod odhaja k svojim ognjiščem. Naše skromno Cetinje snelo je raz sebe praznično haljo in dobilo zopet svoj navadni vsakdanji obraz.

A v duši in srci naroda ostane na večno zabeležen spomin na bratski sestanek dveh vladarjev sorodnih in prijateljskih narodov. Impozantne slike vladarja bolgarskega in črnogorskega, osobito v onem trenutku, ko sta se bratovsko objela in poljubila, ne izbriše iz spomina našega naroda niti najostreji zob časa.

V tem objetju in poljubu objeli in poljubili sta se Bolgarska in Črnogora, c-li dve deželi in dva naroda, pozvana da vedno živita v zvezi in ljubezni, da drug drugemu pomore v doseganju istovetnih smotrov njihovega državnega in narodnega življenja.

Mej nami in Bolgari ni ničesar, kar bi se razpravljalo ali na novo snovalo. Prijateljstvo mej nami vladalo je od nekdanj, še prej, nego se je Bolgarska oslobodila izpod turškega jarma. Zaradi tega se tudi to potovanje kneza bolgarskega ne sme tolmačiti v zmislu kake posebne misije, kakega osobnega namena, nego samo kakor javno potrdilo, javno dokumentovanje bratskih zvez, ki že obstoje mej Bolgarsko in Črnogoro.

Našlo se bode časopisov, ki bodo marsikaj ugibali ter izvajali vsakovrstne kombinacije iz tega prihoda kneza bolgarskega na Cetinje.

Bodi jim to slobodno; a samo to jim hočemo opomniti, da tega, kar že obstoji, ne treba stvarjati z nova; in kar je samo ob sebi dano, ne bode trdneje, ako se zabeleži črno na belo.

Z drugimi besedami: bratski odnošaji bili so od starih časov in so tudi danes mej Bolgarsko in Črnogoro, vsled tega ne treba, da se z nova prirejajo; ti odnošaji neso nastali po nikakej diplomatski mošttriji, nego so sami ob sebi dani, t. j. izvor jim je krvna zveza in jednaki interesi obeh narodov.

Kjer so taki odnošaji, tam so nepotrebne vse pisane pogodbe in vsi dogovori na papirji, kajti kar je v krvi in v jednaki interesih, je več vredno, nego najmočnejša beseda na papirji.

slanjati s seboj brata Riki, katerega ni puščal od sebe. No, glej, tudi Gih-Ursan, silno ranjen v pleče, padel je na grudo trupel.

Ne bodoč v stanu, od onemoglosti in rane ganiti ni z jednim členom, videl je kakor v megli, da je nekdo iz sovražnikov napal na brata Riki. Hrabri mladeneč boril se je obupno; no, bil je vender le ubit na mah. Ubivši ga cebeljđinec očrezal mu je glavo urno s krivo sabljo, jo shranil v svojo torbo in se skrnil za skalo.

Gih-Ursan zastokal je slabo in zgubil zavest.

Ko je prišel k sebi, — ni svojih, ni vragov več ni bilo. Vse bilo je tiho: on ležal je sredi trupel. Prvo, na čemer se je ustavil njegov pogled — bilo je obglavljeno telo brata Riki.

Gih-Ursan spomnil se je vsega — žalost in groza stiskali ste mu prsi.

— Kaj mi je sedaj početi!? šepetal je on, kako se vrnem v vas, kako se pokažem na oči Riki!? Zaklel sem se jej vrniti brata živega ali vsaj prinesiti njegovo glavo . . . Sedaj ne morem izpolniti te kletve . . . Sem osramoten! Riki od-

Mi ne znamo, kaj je zapisanega v glavnej knjigi osode na račun vztoka. To pa znamo — kar v ostalem vsak znati more — da stvari na vztoku neso dovršene niti gotove. Razen tega je vztoku nebo redkokdaj jasno. Utegnili bi tedaj nastati zopet ljuti in težki dnevi. Mi jih do duše ne želimo in ljubše bi nam bilo, da se vse poravna mirno po pravu in po pravici. A mi neso v stanji preprečiti krivico, niti brzdati vsako zlo voljo.

Ako bi tedaj po kogar koli krivici ali zlej volji zopet nastalo motno stanje na vztoku, preverjeni smo, da bi Črnogora mogla računati na Bolgarsko, Bolgarska pa na Črnogoro, razumi se: vsekdar za pravično stvar in za životne interese jedne in druge dežele.

Niti Bolgarska niti Črnogora nesta in tudi ne moreta kaliti miru na vztoku, a morata biti solidarno oprezni proti vsakemu, ki bi njihov mir motil, ki bi posezal v njihove životne interese in bi ju zaviral v njihovem državnem in narodnem napredku.

V tem so Bolgari in Črnogorci popolnem sporazumljeni; nihče jih ne more spraviti raz to črto solidarnega držanja.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 17 maja.

Gospodska zbornica, ki ima še mnogo predlog rešiti, bode imela ta teden še kake dve seji, potem pa se bo oficijalno objavila preložitve državnega zbora. Zbornica bode imela tudi voliti svoje zastopnike v delegacije; čuje se, da se nameravajo voliti samo vladi prijazni pari ter se imajo ustavoverci popolnem izključiti, kar naj bi bila ne kaka demonstracija proti levici državnega zbora, ki je zanikala vsaki kompromis pri volitvah v delegacije izmeje českih poslancev.

Deželno b rambeni odsek gospodske zbornice volil je v svojej prvi seji načelnikom kneza Lichnovskega, namestnikom pa barona Rossbacherja ter je pričel predsvetovanje deželno b rambovske novele. Razgovor o njej je bil zelo živahen ter je trajal tri ure; udeležil se ga je tudi b rambovski minister baron Welsersheimb. Konečno pa se je odsek zjedini, da bode zbornici priporočal nespremenjeni postavni načrt. Poročevalcem izvoljen je bil grof Falkenhayn.

Subskripcija za **gališko** deželno posojilo presega vse upanje ter je že presegló nameravano vsoto 3.800.000 gld. Zbog tega vlada v občé po deželi zadovoljnost, ker se v tem slučaju uvidi znamenje rastočega blagostanja ter se tolmači za uspeh izvedenega ekonomičnega programa deželnega zastopa. In to po vsej pravici, kar nam pove tudi primer tega posojila z onim pred desetimi leti, ki je znašalo le 1.600.000 gld. Dasi je sedanje višje in dasi se izven Galicije ni podpisavalo ter se tuji kapitalisti neso vabili k udeležitvi, se je vender v kratkem in brez izgube na kurzu drugih efektov dognala subskripcija, ki iznaša precej več, nego nameravana vsota. Vsega tega pred 10 leti ni bilo. Pri reduciranju odveč podpisane kapitala pričel bode deželni odbor pri podpisih na račun deželnih fondov, da se privatni ljudje kolikor mogoče varujejo.

vrnila se bode od mene s preziranjem, vsa vas bode me zasramovala, otroci kazali bodo na-me s prsti in me dražili . . . Jaz — prelomil sem prisego . . . Riki! . . . O, kako jo ljubim! . . .

On spomnil se je vseh svojih sanj, katere so ga zasledovale celo v ognji bitve . . .

„Sedaj ostaja mi jedino“, zdihoval je, „končati samega sebe!“ . . .

In roka njegova segla je instinktivno po kinžalu, visečemu ob boku. Že je vlekel kinžal iz nožnic — še mig — in zadal bi si smrtno rano; no zdaj zašepeta nad njim neznan glas:

— Stoj! Pusti kinžal! Čemu po nepotrebem ubijati se!

Gih-Ursan privzdignil je začuden glavo in zagledal, da nad njim stoji visok, vitek, mlad cebeljđinec z bledim obrazom, z gorečimi ko oglje očmi in strašnim nasmehom.

Nehoté stresel je mraz Gih-Ursana po vseh členih, a mladi cebeljđinec je nadaljeval:

— Nesrečnež, pomilovanja vredni človek! Ali morda misliš, da na svetu ni take sile, ki bi ti vrnila srečo?!

Vnanje države.

Včeraj odpotovala je **srbska** deputacija z Marinovičem na čelu v Moskvo. Car Aleksander prejel je iz rok srbskega poslanika v Petrogradu, polkovnika Horvatića, znakove belega orlovega reda. — Pomiloščena napadovalka Jelka Marković odvela se je v Požarevac, kjer bode imela prestati svoj dvajsetletni zapor. — General Zach, ki je bil pred nedavnim upokojen, dobil je dovoljenje, da sme svojo polno pokojnino uživati v svojej domovini, v Českej.

Ruski listi bavijo se večkrat zaporedom z azijskim vprašanjem. „Novosti“ pišejo, kako da se na Angleškem vedno bojé ruskega napada na Indijo po potu skozi centralno Azijo. Spopad obeh vlastij, „elefanta z morskim somom“, da je sicer mogoč, da pa leži še daleč v megli bodočnosti; le bojazen da vidi v kakem ruskem inženirji v Afganistanu že priprave za bližnjo vojno. List se dalje spušča v možnosti prekoračenja gorovja Paropomiza in Hindukušā, ter pravi naposled, da ko bi Rusija tudi vzela Indijo, bi ne imela od zemlje toliko haska, kolikor bi izdala za pridobitev in ohranitev te prlastitve, kajti Rusija da nema gmotnih sredstev in lastnostij Anglije, da bi se znala okoristiti z Indijo. Pri rastočem prometu južnoruskih pristanišč z azijskim vzhodom res da bi bile jako ugodne kake morske postaje ob južnih azijskih bregovih, toda za to zadostuje mali košček zemlje in ni treba, da bi se zanj uememale dolgotrajne vojne. Sploh pa ima Rusija v svojih lastnih prostranih mejah toliko prostora za vsakeršno torišče svojega delovanja, da jej ni treba hoditi čez gorovja in morja, da bi si česa pridobila. — Ceremonijarji za kronanje so imenovani: knezi Kurakin, Davidov, Talkvist in Dolgorukov. V shodu plemenitašev izvolila se bode dvajsetorica, katera bode pri kronanju oficijalno zastopala plemstvo.

O irredentovskem rovanji v **Italiji** poroča „Journal de Rome“: „O avstro-italijanskej zavezi izvedamo zanimljive novosti, za kojih pristnost lahko jamčimo. Grof Ludolf, avstrijski poslanik v Rimu, je ravnokar prijavil ministru vnanjih stvari, grofu Kálnoky-ju, da so bile povodom zadnje irredentovske pravde pričakovati protiaavstrijske demonstracije ter da ta bojazen ni še nehala. Poslanik je ob jednem poudarjal ta slučaj, da se je tisti večer, ko se je na angeljski citadeli zapalil veliki umetalni ogenj, po ulicah raztrošenih našlo na tisoče malih lističev, posebno v obliži angeljskega mostu; na teh listih so bili napisani najsurovejši napadi na Avstrijo, cesarja in avstrijsko italijansko alijanco. Neki italijanski list slavil je vse to kot poseben čudež domoljubja.“

Domače stvari.

— (Umril) je danes zjutraj ob 4. uri v Kranji bivši škof ljubljanski dr. Jarnej Vidmar (Widmer). Pokojnik bil je rojen v Kranji 11. avgusta 1802, posvečen v duhovna v Ljubljani 12. avgusta 1827, v škofa posvečen 17. junija 1860 in slovesno umeščen 1. julija 1860. Njegova resignacija na škofov sedež je bila od papeža Pija IX. sprejeta 30. septembra 1872 in Ljubljano je zapustil 10. julija 1875.

— (Mestni zbor ljubljanski) izvolil je v zadnjem tajnej seji posebni odbor šesterih mestnih odbornikov, kateri ima nalog preskrbeti stanovanja

— Ni je take sile! kriknil je obupno Gih-Ursan ter zopet prijel za kinžal.

— A gorni duh? dejal je z nekim nečloveškim smehom neznanec. — Treba samo, da ga pokličeš, — in on pomore ti migom . . .

Orožje palo je iz rok Gih-Ursana.

— Gorni duh, ponovil je on — in, spomnivši se besed pesni, s katero so prizivali gornega duha, zapel je s slabim glasom, padaje v nezavest in omamljenost, to pesen.

Hipoma napolni strašen hohot dolino in sosednje gore. Neznanec odvihnil je svoj plašč — in Gih-Ursan zagledal je pod njim mrtvo glavo brata Riki.

— Tu jo imaš! Vzemi jo! kriknil je čudni cebeljđinec.

Okrvavljena glava padla je neravnost na kolenu Gih-Ursana.

— Jaz izpolnil sem tvojo željo . . . Dal sem ti to, kar ti je sedaj najdražje; no pomni, da si mi s tega trenutka v dolgu. Deset let ne bodem te spominal o tvojem dolgu, no ravno čez deset let vzle bodem ti to, kar ti bode tedaj najdražje na svetu!

raznim društvom in deputacijam, ki pridejo k 600 letnici v Ljubljano. Načelnik temu odboru je gosp. Franjo Ravnihar.

— (Zvrševalni odbor zveze županov ljubljanskega okrajnega glavarstva) sklical je skupni županijski shod v dan 26. maja t. l., pri katerem se bodo postavili kandidati za predstoječo volitev v deželni zbor in ob enem določilo, kako bode okraj „ljubljska okolica“ praznoval 600 letnico in cesarjev prihod. K shodu povabljeni so razen županov še po dva svetovalca iz vsake županije.

— (Vabilo k prvemu letošnjemu izletu „Sokola“) v nedeljo dne 20. maja t. l. v Škofljico in Šmarje na Dolenjskem, kjer se bode udeležil slavnosti blagoslovljenja društvene zastave slavne požarne brambe v Šmarji. — Red: Sokolovci zberejo se v nedeljo dne 20. t. m. ob 1/2 11. uri dopoldne v polni društveni opravi v čitalnični restavraciji, od koder odidejo točno ob 11. uri z zastavo in godbo peš do Lavrice in od tod na vozeh dalje v Škofljico, kjer bode sprejem. Blagoslovljenje zastave vršiti se ima ob 3. uri popoldne v Šmarji in potem bode v Škofljici prosto razveseljevanje s petjem, godbo, loterijo in plesom. Zvečer ob 9. uri odpelje se „Sokol“ iz Škofljice zopet nazaj v Ljubljano. Navedene slavnosti udeležiti se mimo „Sokola“ tudi slavno pevsko društvo Čitalnice in slav. požarna bramba ljubljanska. Čestiti gospodje člani društva „Sokola“ prošeni so najljubše, da se blagovolje omenjenega izleta udeležiti v mnogobrojnem številu. Odbor „Sokola“.

— (Za bodoče porotno zasedanje) v Ljubljani so izzrebani kot porotniki gg: Altman Karol, knjigovodja; Bergant Frau, hišni posestnik v Ljubljani; Burger Matija, posestnik v Postojni; Černi Karol, hišni posestnik; Dekleva Anton, užiteninski ravnatelj; Druškovič Andrej, posestnik; Eckert Klemens, posestnik in major v. p. v Ljubljani; — Gallé Adolf, graščak v Gornji Šiški; Gams Janez, posestnik v Loki; Grampovčan Juri, posestnik na Vrhniki; Halbensteiner Herman, posestnik v Ljubljani; Hladnik Fran, posestnik v Petkovci; Hladnik Janez, posestnik in krčmar v Brodu; Hribar Ivan, zavarovalniški zastopnik v Ljubljani; Kersnik Janko, c. kr. notar in posestnik na Brdu; Klauer Jakob, trgovec v Ljubljani; Kovšca Anton, posestnik v Planini; Kraigher Peter, posestnik v Postojni; grof Lanthieri Karol, graščak v Vipavi; Mayer Emerich, trgovec v Ljubljani; Newelhovsky Karl, tovarniški uradnik v Ljubljani; Omerza Janez, trgovec v Trzinu; Petričič Vaso, meščan in veletržec v Ljubljani; Pintbach Josip, posestnik v Ratečah; Pirker Fran, posestnik v Ljubljani; Rudholzer Viljem, urar v Ljubljani; Samassa Albert, posestnik tovarne v Ljubljani; Seemann Ignaz, trgovec in posestnik v Ljubljani; Schiffer Viktor, trgovec; Schaffer Jos. trgovec v Ljubljani; Šlibar Janez, posestnik v Selcih; Schreyer Josip, posestnik v Ljubljani; Trček Fran in Trdin

Jos. trgovec v Ljubljani; Wucherer Janez, posestnik v Lescah; Plautz Ferdo, trgovec v Ljubljani. — Namestniki: Jenko Juri, usnar; Martinčič Jakob, ključar, Mavc Janez, pek, Müller Jul., fotograf, Rantpartinger Emil, blagajnik, Ravnikar Jos., čevljar, Sark Fran, krojač, Steinroser Karol, trgovski pomočnik, Toman Janez, posestnik, vsi v Ljubljani.

— (Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani) prevzelo je letos društveno sobo in opravilo le še na papirji obstoječega „Krainischer Lehrerverein“, in pričelo prav živahno delovanje. Društvena soba je na svetega Jakoba trgu v grof Blagajevi hiši. Vsako sredo je društveni jour fixe. Včeraj predsedoval je g. A. Praprotnik. Društvu pristopilo je mnogo novih udov, nadejati se jih je še več, ker ima društvo jako lepo knjižnico in naroči še več pedagogičnih listov.

— (Utonil je) posestnik J. Čebašek iz Zbilja pri Medvodah. Pred par dnevi našli so truplo v Ljubljani ter včeraj pokopali na pokopališču pri sv. Lenartu pod Ljubljano. Pokojnik odšel je z doma pred dobrimi 14 dnevi in vse iskanje in pozvedovanje bilo je brezuspešno. Urok, da je razmerno jako premožni in še mladi posestnik storil tako žalosten konec, je baje v tem, ker je bil njegov zakon brez otrok.

— (Na koprskem učiteljski) so se končale skušnje učiteljske sposobnosti dne 8. t. m. Izpita se je udeležilo 9 Slovencev, izmed katerih so izvršili izpit druge vrste ti-le gg.: Rustija Anton, Valentinčič Ivan in Zorn Ivan; tretje vrste gg.: Likar Henrik, Miklavčič Anton, Šekli Anton, Uršič Viktor in pa gospodičina Vecchio Angela.

— (Razpisana) je služba poštnega odpravnika (ekspeditorja) v Beli Peči (Weissenfels), okr. glavarstvo Radovljica. Letna plača 300 gl., paušale za uradovanje 80 gl. Odškodnina za trikratno vožnjo na dan na kolodvor v Ratečah se posebno pogodi. Varščina 300 gl. Prošnje v 14 dneh na poštno vodstvo v Trstu.

Narodno-gospodarske stvari.

Praktična gnojnična tromba (pumpe) za gnojšče malega posestnika.

(Načrtana in priporočena po vodji R. Dolence.)

Na Slovenskem so gnojšča, na katerih bi se z gnojem umno ravna, to je tako, da bi se gnoj čisto nič ne slabšal, pač pa zboljševal, še jako jako redke prikazni.

Večinoma se vidi gnoj kar zanikrno tja v kak kot, ali pa še večkrat kar na prosto na čisto neradni kupec zmetan, kjer ga čisto svobodno kokoši razkopavajo, dež izpira — dostokrat še celo kap strehe — veter preprihava, solnce suši. Gnojica se odteka v najboljšem slučaju na kako senožež — znabiti celo sosedovo — katera je že toliko pregnoina, da trava vsako leto poleže, ter pri tleh sprhni; najnavadnejši pa kar na pot, cesto, ali pa v potok, reko. Tako se gnoj ves izpere, presuši, izpušči, in namesto da bi gospodar, kadar ga na njivo itd.

— Ne, Riki, — odvrnil jej je Gih-Ursan, jaz te ne maram siliti. Če vzameš mene samo radi tega, da bi držala svojo obljubo — osvobodim te od nje. Kaj bode v tem dobrega, da bodeš moja žena, če bom dvomil o tvoji ljubezni! . . .

— Ali morda ne vidiš sedaj, da te ljubim, segla mu je Riki v besedo s tihim in nežnim nasmehljajem; — sedaj sem popolnoma osamljena, mojega milega brata ni več, sedaj ostal si mi jedini ti, kako tedaj bi te ne ljubila!!

Gih-Ursan čutil se je jako srečnega; no njega vznemirjala je misel samo o tem, da on skriva svoji mili one okolnosti, pri katerih mu je bila dana zmožnost izpolniti dano prisego. Toda ni se mogel odločiti povedati jej.

Kmalu bil je odločen dan svatbe. Vsa vas udeleževala se je tega slavnega dogodka. Gih-Ursan jel je živeti prekrasno s svojo mlado in zalo ženo, ter obdan z njeno ljubeznijo in vseobčim uvažanjem pozabil popolnoma o svojem sestanku z groznim cebeljincem in o roku, katerega mu je oni zaznamenoval za plačanje dolga.

(Konec prih.)

zapelje, v njem zemlji, recimo 90% rastline redilnih snovij podal, poda jih le 30%, ali pa še toliko ne.

Slabo, nemarno, zanikrno gnojšče je pač najboljše znamenje slabega, zanikrnega gospodarja kajti:

Pokaži mi,
Kako gnojšče imaš;
In povej mi ti,
Koliko kot gospodar veljaš.

Kdor z gnojem na gnojšči tako gospodari, kakor smo do zdaj naveli, postopa ravno tako neumno, kakor bi postopala tista gospodinja, katera bi kavo skuhala, potem pa tekočino proč zliła, ter le nadajnišnico (satz) na mizo prinesla. Ne stelja, bodi si listje, slama, šota ali kar koli, je poglavitni del gnoja, ampak izmečki živine toliko tekoči, kolikor ne tekoči imajo in morajo to biti; kajti stelja ima glavno le v to služiti, da izmečke v tako stanje pripravi, da jih zamore kmetovalec prilično ročno transportirati, ter isto tako gnojenja potrebni zemlji primestati.

Stelja nema tudi nikakor namena, živini mehko ležišče napraviti, kajti ta leži sicer — razun prašiča — rada na suhem, toda ne na mehkem. Stelja ima s kratka rečeno nalogo, tekoče in trdikaste izmečke živali takorekoč spremeniti v nekako testo, gnoj imenovano.

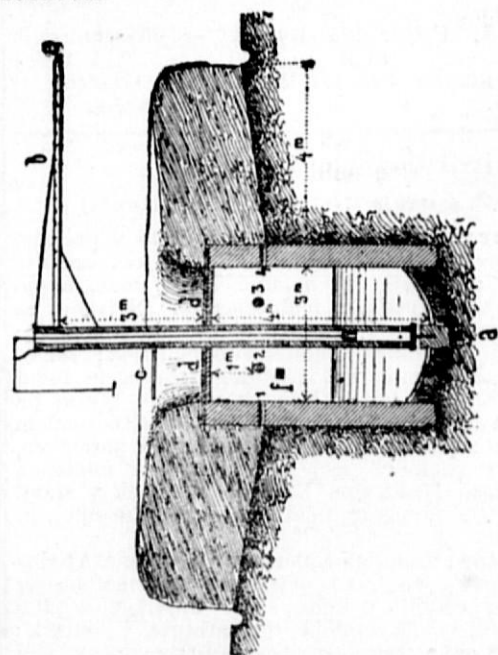
V tem testu so pa, kakor že rečeno izmečki poglavitna reč in ne stelja, kajti redivne snovi poslednje smejo se proti redilni snovi izmečkov takole nastaviti: 1 proti 99.

Kdor hoče torej dober gnoj imeti, skrbeti mora že v hlevu za to, da stelja kolikor le mogoče gnojnice popije, in da se ona, katero stelja popiti ne more, ne steka na pot ali v potok, marveč na gnojšče.

Kdor hoče dober gnoj imeti, skrbeti mora takoj v drugej vrsti za umno gnojšče in pravilno obravnavanje gnoja na ali v njem samem. Umno gnojšče imenovati zamoremo pa le tisto, katero je tako osnovano, da ne pusti čisto nič gnojnice odteči, bodi si one iz hleva napeljane, bodi si one v stelji — gnoji — obdržane, bodi si one po dežji izprane. Umno gnojšče imenovati zamoremo dalje le tisto, na katerem se, ako je sicer pravilno osnovano, tudi z gnojem pravilno ravna, na katerem se ne pušča tako v kupčkih ležati, kakor se je iz hleva izpeljal, ampak na katerem se lepo, popolnem enakomerno razravna ter dobro potlači, na katerem se tudi, z v gnojnični jami nabrano gnojnico pridno poliva.

Umnih gnojšč načrtov imamo dosti. Da se uvedó, izdali so se že večkrat po c. kr. kmetijskih družbah tiskani s podobami pojasneni pouki, razpisala so se že celo darila in podpore za napravo takih gnojšč. No, po našem mnenju bilo bi imenitnejše, tiste vsaj večje gospodarje, kateri umnega gnojšča še danes nemajo, po dotični postavi — katero bi se moralo še le narediti — počteno kaznovati, nego jih za napravo z denarnimi podporami unemati. Tudi priprav ali tromb s katerimi se ima gnoj z gnojnico ročno polivati, priporočal se je že velik broj, ali pojdimo jih po deželi seštevati, in našli bomo, da pride komaj na več sto boljših posestnikov — revnejših nečemo niti v poštev jemati — komaj jedno umno, z gnojnično trombo oskrbljeno gnojšče. Neverjetno, pa vender resnično!

Ako danes zopet jedno novo posebno osnovo umnega gnojšča in v tem umeščene gnojnične trombe priporočamo, storimo to v prvi vrsti zaradi velkanske občne koristi umnih gnojšč, v drugi pa za to, ker se nam osnova ravno tega gnojšča, in njegove gnojnične trombe kaj priprosta in po ceni dozdeva.

Okroglo gnojšče z gnojnično trombo

Kakor se da že iz pridejane podobe, katera nam gnojšče in gnojnično trombo v povprečnem pre-rezu predstavlja, sklepati, je gnojšče popolnoma prosto stoječe, ter tudi po polnem okroglo.

Gnojšče je prosta, iz kamenitega tlaka in ilovice osnovana skleda, kajti da bi gnoj v obzidani

In s temi besedami izginil je strašni cebeljinc.

* * *

Gih-Ursan prevezal je svojo rano, shranil okrvavljeno glavo brata Riki v torbo, katero ima v jednaki namen pri sebi vsak gorec, odpravljajoč se na boj z vragom, in četudi z velikim trudom, privlekel se je konečno v svojo rodno vas.

Sprejelo ga je z veseljem vse naselenje vasi, kajti nemnogi bojniki, vrnivši se iz boja, povedali so, da je bil on, vkupe z bratom Riki, ubit na bojišči. No Gih-Ursanu ni bilo dosti mar za ta sprejem — on hitel je v kočjo Riki, kjer je ubogo dekletaralo in plakalo po svojem ljubem bratu.

Videč spačeno glavo mladenča, postala je še bolj obupna in Gih-Ursana stalo je mnogo truda umiriti jo in sprijazniti z mislijo o težki izgubi.

Čas in umetnost Gih-Ursana vzela sta konečno svoje. Čez nekoliko dnij nehala je Riki plakati in tarnati, a še čez nekoliko dnij jela je z vidnim veseljem poslušati strastna priznavanja Gih-Ursana.

— Ti izpolnil si svojo prisego, govorila je ona — in tudi jaz moram držati svojo obljubo.

